

2. Հայկական պետութիւնը դրւի դաշնակից պետութեանց և Միացեալ Նահանգների կամ Ազգերի Լիգայի երաշխաւորութեան տակ:

3. «Հաշտութեան Վեհաժողովի կողմից պէտք է մասնաւոր մանդատ տրւի պետութիւններից մէկին, որն իր օժանդակութիւնը պիտի ընծայի Հայաստանին՝ փոխանցման մի ժամանակաշրջանի համար: Այդ պաշտօնն ստանձնող պետութեան ընտրութիւնը պիտի լինի համախորհուրդ Հայկական Համագումարի հետ, որ այժմ գումարւած է Փարիզում և որը ներկայացնում է ամբողջ հայ ազգը: Մանդատի տեղութիւնը լինելու է առնւազն 20 տարով»:

4. Հատուցում ջարդերի, տարագրութեանց, յափշտակութեանց և աւերումների պատճառած վնասների: Հայաստանը պատրաստ է իր բաժինը ստանձնելու օսմանեան նախապատերազմական պարտքից:

5. Մանդատ առնող պետութիւնը պէտք է ստիպէ թիւրքերին՝ պարպել հայկական հողերը, ձեռնարկէ բնակչութեան ընդհանուր զինաթափութեան, պատժէ ջարդարարներին ու հայերի վերաբերմամբ անիրաւութիւն գործողներին, երկրից հեռացնէ կարգը խանգարող տարրերին, իրենց տեղերն ուղարկէ մուհաջիրներին և այլն: «Հայկական ծագում ունեցող իւրաքանչիւր անհատ, որ հաստատւել է կամ բնիկ դարձել օտար երկրում, պէտք է լինի ազատ հինգ տարւայ ընթացքում ընտրելու նոր հպատակութիւն թէ՛ իր և թէ՛ իր անչափահաս զաւակների անուանով և դառնայ հայ քաղաքացի՝ նախապէս գրաւոր կերպով տեղեկացնելով երկու երկրների ձեռնհաս իշխանութիւններին»:^{*})

Այս պահանջները կազմեցին հայ քաղաքական շրջանների հետապնդման և հայ ժողովրդի ոգևորութեան առարկան: Գործնականօրէն հաշւի առնւեցին նրանք միայն մի տարի յետոյ, երբ Վեհաժողովի սեղանի վրա եկաւ Օսմանեան կայսրութեան հարցը: Երկու պատերազմութիւնների դերը եղաւ մտքեր պատրաստել այդ ուղղութեամբ և Վեհաժողովի շրջանակներում ու պետութիւնների մօտ դիմումներ կատարել յօգուտ հայկական պահանջների:

Հայկական պատերազմութիւնները առանձնապէս մեծ ճիգ էին թափում՝ հայկական հարցով հետաքրքրելու Ամերիկայի Միացեալ Նահանգները, որոնց ներկայացուցիչները Վեհաժողովում և յատկապէս ինքը, նախագահ Վիլսոնը սրտին մօտիկ էր ընդունում հայերին ու տրամադրութիւն ցոյց տալիս ստանձնելու Հայաստանի մանդատը: Եթէ որևէ մէկ մանդատ ընդունելու լինի, Ամերիկան առաջինը կընդունէ Հայաստանի մանդատը, — այս էր ամերիկացիների բանաձևը: Եւ, անշուշտ, Վիլսոնեան շրջանակը կը կամենար, որ Ամերիկան լինի Հայաստանի հոգատարը, և ինչո՞ւ միայն Հայաստանի. գուցէ և Անդրկովկասի, գուցէ և ողջ Փոքր-Ասիայի: Հայկական «ծովածաւալ կայսերապաշտութեան» մէջ, ինչպէս կձու կերպով